

گزارش ویژه اتاق تبریز از حضور تبریزی ها در نمایشگاه فرش ایران؛

از تقویت پول ملی تا ضرورت برداشتن پیمان ارزی

رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرش دستبافت استان آذربایجان شرقی تعهد پیمان ارزی را مانع بزرگ صادرات فرش ایران می‌داند و معاون اول اتحادیه صادرکنندگان فرش تبریز نیز راهکار حمایت از صادرات فرش را در تقویت پول ملی می‌بیند.

بیست و نهمین نمایشگاه فرش دستبافت ایران با حضور 480 شرکت تولیدی و صادراتی از استان های مختلف کشور در فضایی بالغ بر 36 هزار متر مربع و در هفت سالن مجزا از 31 تا شش شهریور ماه برگزار شد.

بازیدکنندگان برای بازدید از این نمایشگاه می‌توانستند از ساعت 10 تا 19 به محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران مراجعه کنند. این گزارش با نگاهی به حضور تولید کنندگان و صادرکنندگان فرش دستبافت تبریزی تلاش می‌کند به بازتاب مشکلات، نظرات و راهکارهای آنان درحوزه فرش بپردازد.

نمایشگاه فرش دستبافت ایران هر سال با هدف افزایش صادرات در کنار فروش داخلی، معرفی ظرفیت های این بخش اقتصادی، برنامه ریزی برای حل مشکلات و ایجاد بستر های مناسب برای سرمایه گذاری های داخلی و خارجی در بخش صنعت فرش دستبافت برگزار می‌شود اما پرسش اینجاست که آیا شیوه برگزاری این نمایشگاه بدون اطلاع رسانی و تشکیل ستادی برای برگزاری منسجم و با کیفیت نمایشگاه می‌تواند به خروجی چنین نمایشگاه امیدوار بود؟ آیا این نمایشگاه در شان صنعت فرش ایران بود؟ آیا پرچم دوم یک کشور نباید در جای درست با برنامه ریزی صحیح و در جای درست به اهتزاز دربیاید؟

آیا برنامه ریزی برای حضور میهمانان و بازدید کنندگان خارجی راهکار رونق بخش بین الملل یک نمایشگاه نیست؟ چرا نمایشگاه فرش تبریز که صادرکنندگان هم در آن حضور دارند باید بدون هیچ تبلیغات رسانه ای و شهری و در سکوت خبری وبدون حضور پرشور میهمانان خارجی برگزار شود؟ آیا نباید برای حضور، بازدید و خرید مشتریان خارجی از نمایشگاهی که هنر دست ایرانیان است و سه هزار سال قدمت دارد؛ برنامه ریزی کرد؟

تبریز قطب فرش ایران و جهان است. نفیس ترین فرش های دستبافت ایران در تبریز بافته می‌شود؛ شهری که به ریزافتی و گره ترکی در ایران و جهان شهرت دارد. اما قطب فرش دستبافت ایران و پایتخت فرش دستبافت جهان این روزها حال خوشی ندارد و به قول اهالی حوزه فرش تبریز مرخص رو به احتضاری است که باید با مراقبت های ویژه احیا شود.

حسن محمدی پرویزیان، قدیمی ترین تولید کننده و صادرکننده فرش تبریز است. او چهره ماندگار و پیشکسوت حوزه تولید و صادرات فرش تبریز و به نوعی شناسنامه فرش دستبافت تبریز است. او مدیرعامل شرکت فرش تبریز است که از سال 1353 در تبریز وارد حوزه فرش شده است. او تا 10 سال پیش هر سال در نمایشگاه های بین المللی فرش جهان از جمله مسکو، کانادا، اروپا، فرانسه و آمریکا شرکت کرده است. از او درباره کمرنگ شدن حضور فرش ایرانی در بازارهای بین المللی پرسیدم.

راستش تقصیر خودمان بوده که این هنر ایرانی ها امروز در بازار جهانی کمرنگ شده است. فرش ایرانی که ما تولید می کنیم، شناسنامه دارد و رنگ و جنسش تضمین شده است. الان پشم هایی که ما در کارخانه رنگری استفاده می کنیم؛ با بهترین رنگ های سیبای سوئیس رنگ می شوند. اما متأسفانه اکنون به دلیل تورم و افزایش قیمت رنگ فرش، رنگری ها به کیفیت استفاده از رنگ خوب و با کیفیت اهمیت نمی دهند و این مساله در شهرستان ها پررنگ تر است، به همین دلیل نمی توان رضایت مشتری را در بازار داخلی و بعضاً خارجی کسب کرد.

فرش دستبافت یک هنر اصیل ایرانی است که باید همه مواد اولیه آن از ایلاف، پشم و مخصوصاً رنگ و ثباتش تضمین شود تا این محصول بتواند در بازار داخلی و خارجی با کیفیت و مطلوب عرضه شود.

پرویزیان درباره این که فرش ایرانی از چه زمانی در جهان مطرح شد، می گوید: «در سال 1312 پدرم مشرف شدند به مکه و پدربزرگم حاج محمد جعفر صالحی در سرای مظفریه آن، مققه، فاش، هام، دستبافت اباد، با دام، استانما، تکه ه عااق، م، فستاد»

رنگ های چینی بی کیفیت و بدون ثبات، بلای جان فرش دستبافت

پرویزیان درباره مصائب فرش دستبافت در حوزه رنگری می گوید: «کیفیت رنگ در فرش دستبافت باید کنترل شود اما متأسفانه اکنون در رنگری های شهرستانی از رنگ های چینی که ثبات رنگ ندارد و قیمتش ارزان تر است، استفاده می کنند و پشم را با آن رنگ می کنند.»

او با بیان این که سودجویان می خواهند از بازار فرش دستبافت سود ببرند و برایشان منافع ملی و مردم مهم نیست، می افزاید: «قالی باف دو سال زحمت بافت یک قالی را می کشد اما رنگ فرش به دلیل نداشتن مرغوبیت، با قرار گرفتن در آفتاب به سرعت از بین می رود. متأسفانه نظارتی بر کیفیت فرش دستبافت وجود ندارد و حتی از ویسکوز به جای ابریشم در بافت فرش استفاده می کنند. تمام این موارد باعث می شود؛ وقتی این محصولات صادر می شود، آبروی ایران به عنوان صادرکننده فرش از بین برود.»

این پیشکسوت فرش معتقد است: «متأسفانه استانداردی برای صادرات فرش های ایرانی وجود ندارد. هرکسی می تواند فرش هایی که تولید کرده را صادر کند و در این بین فقط

منفعت شخصی در نظر گرفته می شود و منافع ملی و کشور برای سودجویان در حوزه صادرات فرش مهم نیست.»

پرویزیان در این باره می گوید: «صادرکنندگان فرش قدیمی و با تجربه، فرش خوب و باکیفیت را می شناسند اما کسانی که تازه با ثبت یک شرکت می خواهند کار صادرات فرش را انجام بدهند آن هم با تقلب و بی کیفیت، فقط آبروی کشور را به خطر می اندازند.»

بازارهای فرش اکنون دست هندوستان و پاکستان است

پرویزیان معتقد است: «هندوستان و پاکستان اکنون بازار فرش دستبافت جهان را احاطه کرده اند. هندوستان از کمپانی های آمریکایی سفارش می گیرد و بر اساس اندازه رج و رنگ دلخواه برای آن ها فرش تولید و ارسال می کند. آن ها هزینه های زیادی برای فروش، بازاریابی و معرفی فرش خود در رسانه ها انجام می دهند. باید فرش را در دنیای جدید از طریق فضای مجازی و رسانه ها معرفی کرد.»

تولید فرش دستبافت با نظارت تاجران ایرانی بر کیفیت

این پیشکسوت حوزه فرش معتقد است با وجود گرانی مواد اولیه، افزایش تعداد قالی بافان و وجود رقابت بسیار سخت در بازارهای جهانی، حضور مجدد و پررونق فرش دستبافت ایرانی در بازارهای بین المللی بسیار مشکل است مگر این که قالی بافان با نظارت تاجران ایرانی و صادرکنندگان، فرش را تولید کنند.

متأسفانه قالی بافان به دلیل گرانی تصور می کنند با تهیه پشم و رنگ ارزان و کاهش قیمت مواد اولیه، فرش را راحتتر می فروشند، در صورتی که نتیجه کار این قالی بافان به زودی از دست خواهد افتاد.

فرش هایی که بعد از 30 سال هنوز ثبات رنگ دارند

پرویزیان از فرش هایی می گوید که 30 سال پیش در تورنتو کانادا فروخته شده و اکنون مثل روز اول تولیدش؛ ثبات رنگ دارند. او خاطره ای هم درباره کیفیت محصولاتش از یک مشتری خارجی برایمان گفت؛ فردی که از کره جنوبی از پرویزیان خرید فرش داشته و دوباره آماده بود تا بپرسد چرا این فرش ها را هر کاری می کند، رنگش نمی رود اما فرش های تولیدی دیگران، رنگشان موقتی است؟

احد هریسچیان، رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرش دستبافت استان آذربایجان شرقی که 60 سال است در حوزه تولید و صادرات فرش دستبافت فعالیت دارد، با گلایه از برگزاری بی نظم و بدون برنامه بیست و نهمین نمایشگاه فرش دستبافت ایران می گوید: «تا دو روز پیش از برگزاری نمایشگاه هنوز زمان بازدید از نمایشگاه فرش نهایی نشده بود.»

هرسال ستادی برای برنامه ریزی و مدیریت نمایشگاه تشکیل می شد اما امسال این ستاد تشکل نشد و نمایشگاه بسیار بی نظم، بدون برنامه و در سکوت مطلق خبری و رسانه ای برگزار شد. «

نظم حضور و ثبت نام اهالی فرش در نمایشگاه از طریق اتحادیه

رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرش دستبافت استان آذربایجان شرقی با بیان این که متأسفانه شرکت کنندگان در این نمایشگاه از طریق اتحادیه یا یک مرکز خاص ثبت نام نمی کنند و مستقل شرکت می کنند، می گوید: «نمی توان آمار دسته بندی شده و دقیقی از شرکت کنندگان استان های مختلف عرضه کرد اما امسال تقریباً 38 تا 40 غرفه نمایشگاه فرش ایران به تبریزی ها اختصاص داشت.»

او می گوید: « بهتر است حضور در نمایشگاه فرش ایران با صلاحیت اتحادیه های تولید کنندگان و بافندگان، فرش فروشان و صادرکنندگان فرش سراسر کشور انجام شود تا کیفیت حضه، دانه، نخ و خداد ها تقویت شده.»

تهیه بانک اطلاعاتی از فعالان حوزه فرش داخل و خارج کشور

هریسچیان با تاکید بر این که متأسفانه بانک اطلاعاتی درستی از آمار فعالان حوزه فرش در بخش های مختلف در کشور وجود ندارد، می گوید: «تهیه یک بانک اطلاعاتی از فعالان حوزه فرش در بخش های مختلف می تواند در سیاست گذاری و برنامه ریزی در حوزه فرش موثر باشد. این بانک اطلاعاتی می تواند از طریق رایزنان فرهنگی ایران در خارج از کشور با ثبت تاجران و فرش فروشان ایرانی مقیم خارج از کشور تکمیل شود تا بتوان در زمینه صادرات نیز برنامه ریزی بهتری انجام داد.»

تعهد پیمان ارزی در شرایط فعلی مانع بزرگی است

هریسچیان با اشاره به این که رقم 50 میلیون دلار صادرات برای حوزه فرش در سال رقم بسیار پایینی است، بر ضرورت روشن بودن مسیر تولید تا صادرات فرش دستبافت تاکید می کند و می گوید: «تحریم های داخلی بیشتر از تحریم های خارجی حوزه فرش دستبافت ایران را دچار آسیب کرده است. تعهد پیمان ارزی مانع بزرگی برای صادرات فرش ایران است و چندین سال است صادرکنندگان فرش، تقاضای حذف تعهد پیمان ارزی را دارند. این پیمان در زمان های مختلف به دفعات حذف و سپس برقرار شده است.»

رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرش دستبافت استان آذربایجان شرقی از احتمال برداشته شدن این پیمان با تلاش اتحادیه های صادرکنندگان کشوری خبر می دهد و تاکید می کند: « فرش، مواد غذایی، نسبت که در عرض یک هفته تا 10 درصد، کاهش یافته شد. خواب سامانه داده، فرش، نمد است، ممکن است فرش، چندان، دهه فاش، نهد.»

فقط اتحادیه صادرکنندگان فرش این محصول را صادر کنند

هریسچیان می گوید: « بر اساس پیمان ارزی؛ به عنوان مثال وقتی قیمت ارز در بازار آزاد 30 هزار تومان است، صادر کننده باید ارز را به قیمت 26 هزار تومان و با نرخ نیمایی به بانک مرکزی بدهد. متأسفانه به دلیل نوسات ارز؛ سودی که فروش فرش دارد در شرایط تحریم، فاصله ارز نیمایی و ارز واقعی را برای صادرکننده پر نمی کند و بهتر است صادرکنندگان با یک ارز فعالیت کنند»

او می افزاید: « برای نظارت بر وارد شدن ارز دولت می تواند فقط به اعضای اتحادیه صادرکنندگان فرش مجوز صادرات بدهد و به این ترتیب از وارد شدن ارز به کشور مطمئن شوند.. اکنون همه شغل ها می توانند فرش صادر کنند در حالی که این صادرات باید ضابطه مند و زیر نظر اتحادیه صادرکنندگان فرش باشد مساله تهاتر کالا با کالا در زمینه صادرات هم یک مساله و مشکل است.»

قیمت اجاره غرفه ها در نمایشگاه فرش امسال شش برابر شده

هریسچیان از شش برابر شدن قیمت اجاره غرفه ها در نمایشگاه فرش امسال گلایه کرد و گفت: « متأسفانه امسال قیمت غرفه در نمایشگاه فرش ایران؛ متری 600 هزار تومان بوده در حالی که پیش از کرونا این رقم متری 120 هزار تومان بود. این افزایش قیمت واقعا سرسام آور است.»

او از کاهش تعداد شرکت کنندگان تولید کنندگان و صادرکنندگان فرش در نمایشگاه امسال می گوید و معتقد است: « دلیل کاهش مشارکت اهالی فرش در تمام استان ها از جمله تبریز، افزایش قیمت غرفه هاست. امسال هزینه یک غرفه 50 متری در نمایشگاه فرش ایران برای یک تولید کننده، فروشنده و صادرکننده فرش حدود 70 تا 80 میلیون تومان می شود. من مطمئنم کله غرفه داران، د. ا. ب. نمایشگاه ض، خواهند کد؛ با فوش، فوش، د. ا. ب. نمایشگاه، قطعا باسخرگه، هزینه هام، آن ها نخواهد بود.»

مساله نظارت بر تگ بافت ها باید با جدیت دنبال شود

محسن اعلی بافت، سومین نسل اعلا بافان تبریزو از چهره های ماندگار فرش تبریز است. او از متفاوت بودن و اعلا بودن طرح های فرش اعلا بافت زاده های تبریز می گوید؛ خانواده ای که 150 سال است در حوزه فرش فعالیت می کنند.

او از رنگ هایی سخن می گوید که گیاهی، منحصر به فرد و تولیدی کارخانه های خودشان است. فرش هایی با طرح نقشه و پشم های تولیدی اعلا بافت، که منحصر به فرد است، فرش هایی که ثبات رنگشان تغییر نکرده است. او از عشق به فرش می گوید و این که فرش و هنر تبریزی را فدای سود تجارت نکرده است و همیشه کیفیت برایش حرف اول را

اعلا بافت می گوید: «اکنون کارخانه های بافندگی از بین رفته اند و تک بافی در کشور رونق گرفته است. تک باف ها، طرح رنگ و مواد اولیه فرش را نمی شناسند و تاجر محصول نهایی این افراد را خریداری می کند، در حالی که هیچ اطلاعی از ثبات رنگ قالی خریداری شده ندارد. بنابراین جنس خوب از طریق تک بافی تولید نمی شود و به اصطلاح فرش رنگ پس می دهد. تک بافت ها باید از طریق تولید کنندگان و دولت مورد حمایت و البته نظارت قرار بگیرند. حل مساله بیمه تا حدودی می تواند مشکل نظارت بر تک بافت ها را حل کند.»

اعلا بافت ها در تولید فرش دستبافت از ترکیب طرح های قدیم و جدید به صورت همزمان استفاده می کنند او معتقد است باید طرح های قدیمی را حفظ کرد و طرح هایی مانند اسلیمی، شکارگاه و گلستانی نباید فراموش شوند. این طرح ها با ترکیب با طرح های مدرن؛ می توانند در بازار داخلی و خارجی موفق شوند. «

کپی شدن طرح، آفت صنعت فرش دستبافت

اعلا باف از فاصله و شکاف میان طراحان فرش قدیم و جدید و شناخت نداشتن آن ها از یکدیگر گلایه می کند و می گوید: «امروز طراحان نسل جدید، قدیمی ها را نمی شناسند. از طرف دیگر، طراحان جدید، شناخت خوبی از طراحی فرش در بازار داخلی و خارجی ندارند. کپی شدن طرح فرش؛ آفت بزرگ این صنعت شده است. برای جلوگیری از کپی شدن طرح فرش، بهمت است. ه. تله. تک. فقط یک طرح داشته باشد. اکثراً، تنها، ماه، کت، نشدن، طرح فرش، ثبت شده، آن، است.»

از معرفی نشدن فرش در رسانه ها تا انحصار واردات مواد اولیه

این چهره ماندگار فرش تبریز می گوید: «واردات مواد اولیه فرش در ایران انحصاری است و باعث می شود به دلیل رقابتی نبودن؛ وارد کنندگان انحصاری، قیمت مواد اولیه را در بازار فرش تعیین کنند. این وضعیت باعث تقلب و افزایش قیمت مواد اولیه فرش در ایران می شود.»

او می آفراید: «نظارت نداشتن بر روی تک بافت ها و بیمه نبودن آن ها باعث می شود، کیفیت فرش دستبافت در بازار داخلی و خارجی کاهش پیدا کند. مساله دیگر این است که فرش داخلی و صادراتی، در بازار فرش، باید از یکدیگر تفکیک شوند. نداشتن تبلیغ و بازاریابی هم نکته مهم دیگری است که به صنعت فرش دستبافت آسیب وارد کرده است.»

تقویت پولی ملی و ارتباط با دنیا بر اساس مصالح ملی

یعقوب فرشکاران، تولید کننده فرش ریزبافت تبریزو معاون اول اتحادیه صادرکنندگان فرش تبریز نیز معتقد است: «برای حل مشکل صادرات فرش در ایران باید پول ملی تقویت شود. او می گوید: «این راهکار باعث اشتغال زایی و تولید ثروت در کشور می شود و همه این اتفاقات با ریل گذاری و سیاست های درست دولت و ارتباط خوب کشور با دنیا مهیا

معاون اول اتحادیه صادرکنندگان فرش تبریزی گوید: «تقویت دیپلماسی و ارتباط با دنیا با در نظر گرفتن منافع ملی ایران باعث می شود سرمایه گذار خارجی با وجود ثبات اقتصادی برای آوردن ارز و سرمایه به کشور ترغیب شود. اکنون و در شرایطی که ایرانیان کشورهای عربی و اروپایی را مناسب سرمایه گذاری می بینند، سرمایه گذار خارجی چطور در کشور ما اغب به سامانه گذار، باشد؟»

او می گوید: «فرش های دستبافت به دلیل گران بودن مواد اولیه در ایران قیمت بالایی دارد و این فرش با قیمت بالا در بازار جهانی خریداری ندارد.»

از اختصاص بودجه کلان به مرکز ملی فرش تا ریزش فرهنگی

فرشکاران درباره راهکارهای احیای فرش ایرانی می گوید: «مرکز ملی فرش ایران باید اعتباری در حد وزارت نفت داشته باشد تا فرش ایرانی دوباره در بازارهای داخلی و خارجی حرفی برای گفتن داشته باشد. همچنین بهتر است مدیر مرکز ملی فرش ایران یک فرد فرش و متخصص باشد. فعالیت پررنگ رایزنان فرهنگی ایران در خارج از کشور هم می تواند صادرات فرش ایرانی را احیا کند.»

صنعت فرش یک متولی مشخص می خواهد

اسماعیل چمنی، رئیس اتحادیه تولید کنندگان و بافندگان فرش دستبافت شهر تبریز از برگزاری نمایشی بیست و نهمین نمایشگاه فرش دستبافت ایران گلابه کرد و تاکید کرد: «نمایشگاه فرش با این سیاست گذاری های غلط راه به جایی نمی برد و امسال به شدت ضعیف بود و حتی تاجران ایرانی مقیم خارج از کشور هم به نمایشگاه نیامدند.»

رئیس اتحادیه تولید کنندگان و بافندگان فرش دستبافت شهر تبریز با انتقاد از این که متاسفانه مصوبات حوزه فرش به درستی و کامل اجرایی نمی شود، عنوان کرد: «کم توجهی متولیان به حوزه فرش باعث شده قوانین مرتبط با تولید کنندگان فرش اجرایی نشود. به عنوان مثال قالی بافان اکنون از بیمه تامین اجتماعی بهره مند نیستند در حالی که طبق قانون 20 درصد حق بیمه قالی بافان را دولت باید پرداخت کند.» چمنی می افزاید: «بهتر است ردیف بودجه مشخصی برای فرش دستبافت ایرانی تعیین شود.»

بی توجهی به بیمه قالی بافان صنعت فرش را تضعیف کرده است

چمنی با بیان این که 30 درصد از سهم کل صادرات فرش دستبافت و تولید آن مربوط به آذربایجان شرقی است، می گوید: «بیشترین اشتغال زایی در سطح خصوصی اکنون در حوزه فرش دستبافت است. بر اساس آمار دو میلیون نفر و با احتساب خانواده های آنان؛ هشت میلیون نفر در بخش فرش و حرفه های مرتبط با آن در کشور مشغول به فعالیت هستند. از ادب، صنعت هستند.»

رئیس اتحادیه تولید کنندگان و بافندگان فرش دستبافت شهر تبریز می افزاید: «متأسفانه صنعت فرش کشور متولی خاصی ندارد و صنعت فرش میان وزارتخانه های مختلف کشور مانند تعاون، سمت، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و میراث فرهنگی سردگم است. در حالی که صنعت فرش کشور باید یک متولی مشخص در یک وزارتخانه واحد داشته باشد و تعدد تشکل ها و حضور آن ها در وزارتخانه های مختلف ساماندهی شود.»

چمنی تاکید می کند: «مرکز ملی فرش ایران بهتر است دروزارت سمت یک معاونت تشکیل بدهد و تشکل های مختلف حاضر در وزارتخانه های مختلف در آن جا ساماندهی شوند.»

تشکیل بانک فرش برای تولید کنندگان و قالی بافان

رئیس اتحادیه تولید کنندگان و بافندگان فرش دستبافت شهر تبریز می گوید: «تسهیلات بانکی برای تولید کنندگان فرش کشور یک نیاز ضروری است و بهتر است یک بانک فرش ایجاد شود تا بتوان تسهیلاتی را برای تولید کنندگان این صنعت فراهم کرد.»

تحریم های داخلی از تحریم های خارجی آزار دهنده تر است؟!

فرهاد شعار، صادرکننده فرش از تبریز است. او 32 سال است در حوزه صادرات فرش فعالیت می کند. او می گوید: «سال 74، 70 دار قالی مارال تبریز داشتم و 210 نفر روی این دارها کار می کردند اکنون آخرین دستگاه تولیدی من دو سال پیش تعطیل شده و دو سال است که تولید فرش نداریم.» شعار می افزاید: «مساله صادرات با سیاست ارتباط مستقیم دارد، زیرا ارتباط با کشورهای دیگر، حرف اول را در صادرات فرش می زند. تاجران ایرانی باید بتوانند آزادانه به کشورهای مختلف بروند، ویزا بگیرند و محصول خود را معرفی کنند و بازدید کنندگان خارجی نیز با تمهیدات ویژه بتوانند به دفعات به ایران سفر کنند تا محصول تاجران ایرانی را ببینند و بخرند.»

این صادرکننده از بسته بودن مسیر صادرات هم گلایه می کند و می گوید: «زیرساخت های تجارت فرش دستبافت ایران در طول این سال ها در کشورهای خارجی به مرور زمان از بین رفته است و در صورت رونق صادرات باید زیر ساخت ها را مجدد درجهان احیا کنیم، زیرا تاجران ایرانی با رکود بازار فرش دستبافت حیطه فعالیت خود را عوض کردند و وارد فضای فرش ماشینی یا فعالیت در زمینه های دیگر شدند.» شعار معتقد است: «برای حمایت از صنعت فرش باید پیمان ارزی برداشته شود، عوارض گمرکی و ورود فرش به ایران کاهش و سوبسید حمایتی به تاجران اختصاص پیدا کند. همچنین از واردات پشم با تسهیل عوارض ورودی یا دادن وام های کم بهره، حمایت شود.»

این صادر کننده فرش می گوید: «اگر حمایت از صنعت فرش به اندازه صنعت خودرو شود این صنعت جان می گیرد. اکنون تحریم های داخلی، بیشتر از تحریم های بین المللی صادرکنندگان را آزار می دهد. مالیات، بیمه نبودن جامعه قالی بافان، نبود تسهیلات برای بافندگان و تولید کنندگان فرش، نداشتن وام حمایتی برای تاجران ایرانی ازجمله دست آندازها و تحریم های داخلی است که صادرکنندگان را دچار مشکل کرده است.»

به گفته این صادرکننده فرش دستبافت؛ بیشتر از توجه به بحث مواد اولیه مانند پشم و رنگ و دیگر قضاایا که البته باید به آن ها نیز پرداخت، باید مسیر برای توسعه صادرات فرش ایران هموار باشد و این مساله نیز نیازمند روابط خوب با کشورهای مختلف است. به گفته شعار؛ هر فرش یک عیاری دارد. به عنوان مثال؛ مواد اولیه خوب، فرش خوب درجه یک را می سازد و این فرش به اسم فرش خوب با قیمت بالا در بازار جهانی صادر می شود و فرش با مواد اولیه بد؛ به اسم فرش تجاری و با قیمت پایین صادر می شود.

ارزیابان فرش گمرک باید متخصص فرش باشند

یعقوب کمالی ، صادرکننده فرش است. او عضو اتحادیه صادرکنندگان فرش استان آذربایجان شرقی است و 50 سال است در حوزه صادرات فرش دستبافت تبریز فعالیت می کند، این صادر کننده فرش دستبافت می گوید: «چالش ارزیابی حوزه فرش این است که ارزیابان فرش که لیست قیمت فرش دستبافت را تعیین می کنند، قیمت نهایی این محصول را بالا برآورد می کنند و در نتیجه برای صادر کننده صرف ندارد که فرش با این قیمت گران در بازار خارجی به فروش برسد و خریداران خارجی نیز تمایلی به خرید فرش ایرانی هر چند نفیس با قیمت بالا ندارند.»

به گفته کمالی؛ اکنون هم ارزیاب های فرش در گمرک تخصص کاملی برای تشخیص فرش های نفیس، لوکس و تجاری ندارند. آن ها بر اساس لیستی که دارند و رج و عرف بازار، فرش دستبافت را قیمت گذاری می کنند. کارشناسان ارزیاب گمرک باید بدانند فرش در کجا بافته شده پشم آن چیست وثبات رنگش چطور است و طرحش برای کجاست؟ تا وقتی این موارد را ندانند چطور می توانند این محصول را قیمت گذاری کنند؟

کمالی می گوید: «مشکل دیگر صادرکنندگان این است که با توجه به تعهد پیمان ارزی ، اکنون بانک مرکزی برای یک فرش 100 دلاری، 200 دلار پیمان ارزی از تاجر ایرانی می گیرد. صادرکننده مابه تفاوت ارز نیماپی و ارز واقعی را چطور باید پر کند؟»

وقتی ترکیه به جای ایران فرش دستبافت تبریز را صادر می کند!

به گفته کمالی؛ تولید فرش دستبافت خوب در ایران به دلیل افزایش قیمت مواد اولیه گران تمام می شود. اکنون پشم فرش از نیوزیلند و استرالیا با دلار 30 هزار تومانی وارد می شود. دستمزد سنگین بافنده ها، افزایش مواد اولیه و هزینه تمام شده تولید فرش دستبافت در ایران باعث شده قیمت نهایی فرش بالا برود. اکنون بسیاری از طراحان فرش و حتی بافندگان ایرانی، در ترکیه فرش دستبافت تولید می کنند و با یک سوم قیمت تولید شده فرش در ایران؛ آن را از این کشور به دنیا صادر می کنند.

اکسپوی دویی محل نمایش فرش های برند و اصیل ایرانی است

کمالی از خاطره سفر امسال خود به دویی می گوید: «در اکسپوی دویی امسال غرفه ایران فرش های مشهد با نقشه و طرح تبریز را به نمایش گذاشته بود. مکان غرفه هم را در انتهای یک ساختمان دور افتاده بود. واقعا ظرفیت فرش ایرانی این است؟ شرکت ملی فرش ایران بدون ارزیابی کارشناسی فرش های بدون کیفیت و سطح پایین را در این جشنواره به نمایش گذاشته بود در حالی که برندهای بزرگ فرش ایرانی و تبریزی باید در نمایشگاه های بزرگ دنیا مانند اکسپوی دویی شرکت کنند. البته بسیاری از برندهای بزرگ فرش کشور نیز به دلیل ناامید بودن از فروش دیگر در این نمایشگاه بزرگ دنیا حاضر نمی شوند.»

قصه پر غصه فرش های مستعمل تاجران ایرانی

علی میرزا زاده سال 1382 صادرکننده نمونه فرش در ایران شده است. او عضو اتحادیه صادرکنندگان فرش ایران است و 100 سال است که به صورت خانوادگی در این حرفه مشغول به فعالیت هستند. او شرط موفقیت در صادرات را ارتباط خوب با دنیا معرفی می کند و معتقد است: «صادرات فرش دستبافت ایران با سه مشکل بزرگ مواجه است. نخست تعهد پیمان ارزی که مانع بزرگی برای صادرکنندگان فرش شده است، دوم برگشت فرش های مستعمل تاجران ایرانی که امکان بازگشت محصول آن ها به ایران به دلیل تحریم وجود ندارد. متاسفانه اکنون با صرف میلیون ها دلار فرش ایرانی در ترکیه ترمیم می شود و به کشور مقصد بازمی گردد در حالی که این درآمد می توانست وارد کشور شود. سومین مانع صادرات فرش در ایران، کیفیت کالایان است که شرایط سخت دارد.»

